

Hoofdstuk 85

Lieve kleinkinderen,

Papa en mama moeten samen een avondje uit. Voor hun kinderen is dat heel spannend, want het is de eerste keer dat ze zonder hun papa en mama alleen thuis zijn.

‘Zullen jullie goed op ons huis passen?’ vragen papa en mama wanneer ze ’s avonds voor een paar uurtjes weggaan.

‘Ja, papa, ja mama, dat beloven we,’ krijgen ze als antwoord.

Maar wanneer ze weer thuis komen, staat alles op z’n kop. Het is gewoon een grote bende in huis. Geen stoel staat meer op z’n plaats.

‘Maar dit was de bedoeling niet!’ zegt papa boos.

‘Papa, wij hebben gedaan wat u van ons vroeg! Wij hebben heel goed op ons huis gepast. Wij hebben heel goed naar u geluisterd! Toen jullie weg waren, is er niemand ons huis binnengekomen.’

‘Luisteren, gehoorzamen en doen wat wij zeggen, dat zijn verschillende zaken,’ zegt mama. ‘Dit was de bedoeling niet! En zoek geen uitvluchten!’

Hoofdstuk 85 - Tocht naar Amalek - 1 Samuël 15

In die jaren, toen het volk Israël geen last meer had van de Filistijnen, kwam de oude profeet Samuël een keer bij koning Saul met een opdracht van God.

‘Zo zegt de Heer der heerscharen: God gaat de Amalekieten straffen en dat moet jij doen. Je weet dat de Amalekieten mijn volk hebben tegengehouden, toen Ik het verlostte uit het land Egypte en ook later waren de Amalekieten een plaag voor mijn volk Israël. Daarom moet jij er met je soldaten naar toe gaan, hun leger verslaan en daarna alles van hen vernietigen. Je moet iedereen doden. Je mag geen medelijden hebben. Met niemand. Ook hun kinderen en baby’s moet je doden. Ook al hun vee, de koeien, schapen, kamelen en ezels.’

Koning Saul wilde maar wat graag deze opdracht van God uitvoeren. Ook hij was niet vergeten wat de Amalekieten het volk Israël aangedaan hadden in de tijd van Mozes. En hoe vaak waren deze rovers door de jaren heen hun land binnengevallen en hadden hun vrouwen en kinderen als slaven meegenomen? Nu zou hij wraak nemen en dat roversvolk uitroeien. Hij riep de mannen van Israël op tot de strijd en in heel grote aantallen kwamen ze. Ze hadden zin in dit grote avontuur. Nu zouden ze de rekening vereffenen met dat volk uit de woestijn en zijn wrede koning Agach.

De wraak des Heren zou over Amalek komen, had Mozes vroeger in een boek geschreven en nu was het zover! God zelf had hen tot de strijd opgeroepen. Dit kon niet misgaan!

Door het land van Juda trok het leger van Saul de steppe in en hoe dichter ze bij Amalek kwamen, hoe meer zin zij erin kregen. Nog een paar zware dagreizen en dan waren ze bij de stad van de vijand en dan gingen het eraan!

Deze mannen van koning Saul dachten er helemaal niet aan dat zij *'de wraak van God'* moesten uitvoeren aan een volk dat door de eeuwen heen **niets** van Gods wetten had willen weten. Met koning Saul voorop dachten zij alleen maar aan hun eigen wraak en aan de strijd die zij zouden winnen. Lange jaren waren zij slaaf geweest van omliggende buurlanden, zoals van de Filistijnen en de Ammonieten, maar nu was het anders! Nu trokken ze met hun eigen koning ver de grenzen over en gingen ze vechten tegen Amalek. Nu waren ze geen bange slaven meer, maar een volk dat wraak nam op zijn vijanden en rijke oorlogsbuit ging ophalen. Saul had wel gezegd dat God, net zoals vroeger bij de stad Jericho alles van de Amalekieten 'in de ban' was gedaan, maar dat zou wel een beetje meevallen. De beste schapen en koeien namen ze mee, dat was oorlogsrecht en dat gunde koning Saul hen toch wel?

Zo trok het volk van Israël op naar het land van de vijand. Het was geen volk dat wilde gaan doen wat God hen opgedragen had, maar een volk dat erop uit was om oorlogsbuit te bemachtigen.

Het was de plicht van koning Saul om een voorbeeld voor zijn mannen te zijn en erop toe te zien dat alles zou gaan, zoals de oude profeet Samuël tegen hem gezegd had. Het ging nu niet om de eer van Israël en om oorlogsbuit, nee, het ging nu om *de eer en het recht van Israëls God*. En in plaats dat Saul dat deed, gaf hij het volk een verkeerd voorbeeld. En zo werd deze tocht naar Amalek voor koning Saul zelf een grote mislukking.

Want toen zij zonder veel moeite de stad van de Amalekieten ingenomen hadden, doodden ze wel de gewone mensen, van klein tot groot en arm en rijk, maar koning Agach sloegen ze in de boeien en namen ze mee naar huis. Wat zou dat een grote eer voor koning Saul in zijn huis in Gibeon zijn: een gevangene koning, die hem als een nederige slaaf diende.

Samuël had wel de opdracht gegeven om iedereen te doden, maar één op de zoveel, dat maakte toch niets uit? En later zou hij ook altijd nog gedood kunnen worden. Zo sloeg Saul het gebod van de Heer in de wind en deed precies zijn eigen zin.

Was het een wonder dat toen de koning het verkeerde voorbeeld gaf, ook zijn soldaten ongehoorzaam werden en alleen het gewone vee doodden, maar de beste, de vetste schapen en koeien mee naar huis namen?

Zo ging het leger van koning Saul weer terug naar huis: een leger met een gevangen koning in hun midden en met een rijke buit aan gestolen schapen en koeien. Er was geen verschil meer tussen Amalek en Israël, tussen Gods eigen volk en de rovers uit de steppe. En in plaats dat koning Saul zich schaamde, richtte hij bij de grens van Juda een grote overwinningspilaar op. Tot eer van zichzelf?

Ondertussen zat de oude profeet Samuël thuis te wachten op de terugkomst van het leger. Hij twijfelde geen moment of Saul wel de overwinning had behaald en ook gedaan had, wat God hem bevolen had. Hij had het hem zo duidelijk gezegd. Het kon niet verkeerd gegaan zijn. Diep van binnen verwachtte Samuël dat hij een Godswoord zou krijgen, dat God Saul dat offer in Gilgal vergeven had en dat hij toch op de koningstroon zou mogen blijven zitten.

Maar, op de late avond toen Samuël het Godswoord kreeg, was dat heel anders dan hij verwacht en gehoopt had!

‘Ik heb spijt,’ sprak de Heer, ‘dat ik Saul koning heb gemaakt, want hij heeft niet gedaan, waartoe ik hem opdracht had gegeven.’

Slapen kon Samuël die nacht niet meer. Nu wist hij hoeveel hij van Saul hield. Wat deed dit hem verschrikkelijk veel verdriet. God had Saul verworpen en hij Samuël zou hem dat moeten vertellen. O God, wat viel hem dat zwaar.

Het Godswoord was totaal anders dan Samuël gehoopt en verwacht had.

Voordat Samuël het leger van Saul bereikte, hoorde hij dat Saul bij de grens in het zuiden van Juda een overwinningspilaar had opgericht. Dat ontbrak er nog maar aan.... Het woord van God sloeg hij in de wind en in plaats daarvan richtte hij voor zichzelf erekenen op. Teleurgesteld en bitter vervolgde hij zijn reis naar Gilgal.

Het werd de zwaarste reis van zijn leven. Buiten het legerkamp hoorde hij het geblaat van schapen en het geloei van koeien. Dus dat was het: ze hadden niet al het vee gedood, zoals de opdracht was, maar het voor zichzelf gehouden! Hoe was het mogelijk? Hij had het zo duidelijk gezegd. Ook Achan had dit vroeger gedaan bij de stad Jericho: gestolen van de Heer! Een hevige boosheid kwam in Samuël. Nu was hij alleen nog maar de strenge profeet, die opkomt voor de eer van zijn God.

En daar kwam Saul al aanlopen. Blij en trots was hij. Uit de verte riep hij naar Samuël: ‘Wees gezegend door de Heer. Ik heb gedaan, wat de Heer mij heeft opgedragen.’

‘Ik heb gedaan, wat de Heer mij heeft opgedragen.’

Samuël keek hem aan. Had deze man nu echt niets door? Of was hij bang en deed hij net alsof hij blij was?

Toen zei Samuël: ‘Hoe kan het dan dat ik geblaat van schapen en geloei van koeien hoor?’

Koning Saul werd bleek bij die vraag, maar hij hield zich groot.

‘O,’ zei hij luchtig, ‘die hebben we meegenomen uit Amalek. Mijn soldaten vonden het jammer om die te doden. Deze wilden ze offeren aan God. Maar de andere dieren hebben we allemaal gedood.’

Hij wilde nog meer zeggen, het goedpraten, maar Samuël viel hem in de rede.

‘Houd je mond!’ zei hij boos. ‘Ik zal je vertellen, wat de Heer vannacht tegen mij gezegd heeft.’

‘Goed,’ zei Saul, ‘ik luister.’

Samuël zei: ‘U mag dan in uw eigen ogen onbelangrijk zijn, toch staat u als koning aan het hoofd van alle stammen van Israël. De Heer heeft u gezalfd tot koning van Israël. En nu had de Heer u een opdracht gegeven. U moest de Amalekieten vernietigen, ze bestrijden tot ze allemaal uitgeroeid waren. Dat wilde God en daar had God zijn redenen voor.

Waarom heeft u niet geluisterd naar wat de Heer u gezegd heeft? Waarom heeft u oorlogsbuit meegenomen? Dat mocht niet van God.’

Saul antwoordde: ‘Maar ik heb toch geluisterd naar de Heer? Ik ben naar de Amalekieten gegaan. Ik heb hun koning gevangengenomen en verder heb ik alle mensen gedood. Mijn soldaten hebben de beste dieren meegenomen om ze in Gilgal aan de Heer te offeren.’

Maar Samuël antwoordde: ‘Saul, Saul, wat denk je dat de Heer belangrijker vindt? Dat iemand een offer brengt of dat iemand doet wat God vraagt? *Goed luisteren is beter dan het offeren van dieren.* Omdat jij niet gedaan hebt, wat de Heer van je vroeg, zal jij niet langer koning zijn.’

Saul boog zijn trotse hoofd. Het was alsof de oude profeet, die wat lengte betrof nauwelijks tot aan zijn schouders reikte, ver boven hem uitsteeg.

Stamelend zei Saul: ‘U heeft gelijk. Ik heb het verkeerd gedaan! Ik heb niet gedaan wat de Heer wilde. Ik heb niet naar u geluisterd, want ik was bang voor mijn soldaten. Ik heb naar hen geluisterd. Zij wilden het vee als oorlogsbuit meenemen en ik heb daarvoor toestemming gegeven. Het spijt mij. Vergeef mij toch en ga met mij mee. Ik wil bidden tot de Heer.’

Maar Samuël schudde met zijn hoofd. ‘Ik ga niet met je mee, want je hebt niet gedaan wat de Heer van jou vroeg. En daarom wil Hij niet dat jij nog langer koning bent.’

Samuël draaide zich om en wilde weglopen. Koning Saul zag het en met één sprong was hij bij Samuël. Hij *moest* met hem meekomen om het overwinningsfeest te vieren, anders zou het hele volk weten, dat hij niet langer hun koning zou zijn. Hij pakte de oude profeet bij zijn mantel en wilde hem meetrekken. Op dat moment schrok Saul vreselijk, want hij scheurde een stuk van Samuëls mantel af.

De oude profeet draaide zich om en zei tegen Saul: ‘Dit is het teken. Zoals u een stuk van mijn mantel hebt afgescheurd, zo heeft God vandaag het koninkrijk van u afgescheurd en het aan een ander gegeven die beter is dan u. U weet toch dat de God van Israël niet van gedachten verandert, zoals mensen doen? Hij is immers geen mens, die van zijn besluiten terugkomt.’

Daar stond koning Saul, als een klein bang jongetje voor zijn strenge vader. Al zijn trots, al zijn blijheid over zijn grote overwinning was voorbij. God had hem afgeschreven, maar Samuël mocht hem niet in de steek laten.

‘Ik heb het verkeerd gedaan,’ zei hij, ‘maar behandel mij met respect waar alle leiders van Israël bij zijn. Ga alstublieft met mij mee. Dan zal ik bidden tot de Heer, uw God.’

***Saul, zoals u een stuk van mijn mantel hebt afgescheurd,
zo heeft God vandaag het koninkrijk van u afgescheurd.***

Op dat moment kreeg Samuël medelijden met Saul en ging toch met hem mee naar het legerkamp. Samuël bracht dankoffers voor de overwinning en daarna ging Saul bidden tot de Heer.

Nog leek hij een machtig koning, zoals hij daar met kop en schouders boven zijn volk uitstak, maar Samuël was diep bedroefd toen hij hem daar zo zag staan.

Een koning, nu nog de held van het volk, maar door de Heer verworpen....

Na het offerfeest gebod Samuël dat Agach moest komen. Deze wrede koning moest sterven, want hij was door God ‘in de ban’ gedaan. Met zijn zwaard in zijn hand wachtte Samuël hem op. Agach begreep direct wat er zou gebeuren. Hij zei: ‘Ik hoef zeker niet meer bang te zijn dat ik word gedood?’

Samuël antwoordde hem: ‘Jij hebt er met jouw zwaard voor gezorgd dat heel veel moeders, ook hier in Israël, hun kinderen verloren. Nu zal ook jouw moeder haar kind verliezen.’

Toen viel Samuël hem aan en doodde hem.

Na deze tocht naar Amalek hebben Saul en Samuël elkaar niet weer gezien. De profeet wilde koning Saul niet meer ontmoeten. De koning was trouwens ook

erg boos op Samuël, om reden dat die hem het oordeel had aangezegd. Na die droeve dag in Gilgal heeft Saul in zijn leven weinig plezierige uren meer gekend.

Later kwamen de Filistijnen weer in beeld en ook tegen andere vijandige legers heeft koning Saul gevochten. Bang was hij niet en meer dan één keer heeft hij zijn volk verlost uit de macht van de vijand. Bij zijn mensen was hij erg geliefd. Maar zelf werd hij steeds somberder en zwaarmoediger. Hij kon niet vergeten dat Samuël tegen hem gezegd had dat God *een andere koning* voor zijn volk Israël uitgezocht had. Hij kon het niet uitstaan dat er later een vreemde man zou heersen over de stammen van Israël en dat zijn zoon Jonathan hem niet zou opvolgen. Het maakte van Saul een bitter man. En hij was te trots om met zijn schuld naar God te gaan en om vergeving te vragen. Al verder dwaalde hij van de Heer af en ging zijn eigen wegen.

Op een keer viel hij de Gibeonieten aan en doodde de rijkste mannen uit de stad. Hun land en vee verdeelde hij onder de Benjaminiten. Was koning Saul vergeten dat bij de verovering van het land Kanaän Jozua met een dure eed gezworen had dat het leven van de Gibeonieten gespaard zou blijven? In ieder geval dacht Saul er goed aan te doen deze vreemde heidenen in het midden van hun land te doden. Ze zouden een gevaar kunnen worden wanneer een vijand binnen hun grenzen zou komen.

Maar het volk van Israël begreep het beter dan hun koning.

‘Als dit maar goed komt,’ zeiden de mensen tegen elkaar. ‘Koning Saul heeft een zware bloedschuld over het land gebracht en de eed van Jozua gebroken.’

Veel jaren later, toen Saul al lang was overleden, zijn de kleinkinderen van hem gestraft voor deze moorden....

‘Koning Saul heeft een zware bloedschuld over het land gebracht.’